

מדינת ישראל

משרד האוצר - אגף שוק ההון, ביטוח וחיסכון

כ"א בתמוז התשע"ב
11 ביולי 2012
שה. 2012-30306

שאלות ותשובות בנושא מקדמי קצבה

1. מהו "מקדם קצבה"?
מקדם קצבה הוא מספר שבעזרתו "מתרגמים" סכומים שנצברו בחיסכון פנסיוני לקצבה חודשית לשארית החיים. לדוגמה: מבוטח שצבר בחיסכון הפנסיוני שלו 1,000,000 ₪ והובטח לו מקדם קצבה של 200, יקבל בשארית חייו קצבה חודשית של 5,000 ₪ לפי החישוב:
$$1,000,000 / 200 = 5,000$$
2. מהו מקדם קצבה מגלם הבטחת תוחלת חיים (להלן: "מקדם מובטח")?
מקדם מובטח הוא מקדם קצבה שנקבע כבר ביום ההצטרפות לפוליסה ומבוסס על לוחות תמותה הנכונים במועד זה. מקדם מובטח אינו ניתן לשינוי כשמתנים לוחות תמותה ותוחלת חיים.
3. מהו מקדם קצבה שאינו מובטח?
מקדם קצבה שחברה יכולה לשנות בהתאם לעדכון לוחות תמותה ותוחלת חיים. במקרה זה, מבוטח לא יודע בעת רכישת פוליסה מה יהיה מקדם הקצבה כשיתחיל לקבל קצבה.
4. מה ההבדל בין מקדמים המוצעים כיום על ידי חברות ביטוח ועל ידי קרנות פנסיה?
בקרנות פנסיה קיימים מקדמי קצבה שאינם מובטחים, בעוד שבפוליסות ביטוח המשווקות כיום קיימים מקדמים מובטחים, שכאמור מגלמים הבטחת תוחלת חיים.
5. האם כל מסלולי הקצבה הכלולים בפוליסות ביטוח מובטחים?
בתכניות ביטוח המשווקות כיום, הבטחת מקדם קיימת לרוב רק במסלול קצבה מסוים. בשאר מסלולי הקצבה הקיימים באותה פוליסה אין מקדם מובטח.
6. האם מקדמי המרה זהים בכל קרנות הפנסיה החדשות וחברות הביטוח?
המקדמים אינם אחידים. תיתכן שונות בין המקדמים המוצעים על ידי חברות שונות.
7. האם בעולם קיימים מקדמי קצבה מובטחים?
ככלל, פוליסות ביטוח עם מקדם מובטח ייחודיות לישראל.
8. מה עומד להשתנות?
החל מה-1 לינואר 2013 יוגבלו חברות בשיווק פוליסות הכוללות מקדם מובטח: מכירת פוליסות עם מקדם מובטח תתאפשר רק למי שמלאו לו לפחות 55 שנים במועד המכירה.

רח' קפלן 1 ירושלים 91950 ת.ד. 3100 טל': 02-5317111 פקס': 02-5695342

9. **האם המקדמים המובטחים שימכרו לבני 55 ומעלה יהיו זהים לאלו הקיימים היום?**
 המקדמים המובטחים בתוכניות החדשות יהיו שונים מהקיימים מכמה בחינות:
- המקדמים המובטחים יקבעו בהתאם לטבלאות תמותה מעודכנות.
 - המקדמים המובטחים ימכרו ככיסוי עצמאי, שעלותו שקופה וגלויה למבוטח.
 - המקדמים המובטחים יאפשרו למבוטח, בתחילת קבלת קצבה, לבחור מסלול קצבה.
10. **יש לי פוליסת ביטוח חיים הכוללת מקדם מובטח, האם ההוראה החדשה חלה גם על הפוליסה שברשותי?**
 לא, ההוראה החדשה חלה רק לגבי פוליסות שימכרו החל מ- 2013. כל הפוליסות הכוללות מקדם מובטח שכבר קיימות לא יושפעו מההוראה.
11. **מקדמים מובטחים משווקים על ידי חברות ביטוח בישראל כבר עשרות שנים, מה גרם למפקח להתערב בנושא דווקא כעת?**
 מחקר חדש שערך אגף שוק ההון ביטוח וחיסכון בחן את יכולת חברות ביטוח להתמודד עם הסיכון הגלום במקדמי קצבה מובטחים, במיוחד לאור התארכות תוחלת החיים בישראל מעבר לצפוי. מתוצאות המחקר מסתמן כי המשך שיווק תכניות ביטוח חיים עם מקדם קצבה מובטח עלול לפגוע ביכולת החברות לעמוד, בטווח הארוך, בהתחייבותן לשלם קצבאות.
12. **יש לי פוליסת ביטוח חיים הכוללת מקדם מובטח. האם קיים סיכון כי חברת הביטוח לא תוכל לשלם לי קצבה כשאגיע לגיל פרישה?**
 כיום, אין סכנה כי חברות ביטוח לא תעמודנה בהתחייבותן לשלם קצבאות מובטחות. כדי לשמור על יכולת זו גם בעתיד, קובע המפקח את ההוראה החדשה לעניין מקדם מובטח.
13. **לאחר השינוי מה מייחד תכניות ביטוח מקרנות פנסיה?**
 חברות ביטוח עדיין תוכלנה להציע מקדמים מובטחים לחוסכים מגיל 55 ואילך. מקדמים אלו יכללו הגנה מגיל 55 ועד גיל פרישה, וגם לאחר התחלת קבלת קצבה. מקדמי קצבה הנמכרים על ידי קרנות פנסיה, לעומת זאת, יכולים להשתנות בכל עת גם לאחר התחלת קבלת קצבה, בהתאם לשינויים בתוחלת החיים. בנוסף, קיימים הבדלים נוספים אפשריים בין שני המוצרים. להבנת ההבדלים ולהתאמת המוצר בצורה מיטבית למבוטח רצוי לפנות לקבלת יעוץ מקצועי.
14. **האם פוליסה הכוללת מקדם מובטח הקיימת היום עדיפה על הפוליסות החדשות שיהיו?**
 מעבר להבטחת מקדם קצבה, בפוליסת ביטוח חיים מכלול תנאים שיש בהם כדי להשפיע על חיסכון פנסיוני. לכן, כדי לבחור את מוצר החיסכון הפנסיוני המיטבי, רצוי לפנות לקבלת יעוץ מקצועי. בנוסף, יש לזכור כי מקדם מובטח בפוליסה משקף את הסיכון לו חשוף המבטח, כך שיתכן שהמקדמים שיונהגו בעתיד יהיו טובים מהמקדמים המובטחים המוצעים כיום.